N°. 40. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 16 FEBRUARIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De Opperceremoniemeester maakt bekend, dat het Hof den rouw zal aannemen wegens het overlijden van Zijne Keizerlijke Hoogheid, den Aarts-Hertog Reinier van Oostenrijk, voor den tijd van veertien dagen, te weten acht dagen den middelbaren en acht dagen den ligten rouw, met ingang van den 15den dezer.

's Hage, 14 Februarij 1853.

De Opperceremoniemeester,
Graaf VAN RANDWIJCK.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 14den Februarij 1853, n°. 67, zijn benoemd tot surnumerairen der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, de heeren:

jhr. *T. H. E. Nahuijs*, thans werkzaam bij het departement van Kolonien, en

R. G. Engelen, te IJzendoorn.

Bij Koninklijk besluit van den 14den Februarij 1853, n°. 68, is aan den heer mr. *F. Böhtlingk*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als ontvanger der waarborgsregten te Arnhem; zijnde voorts de waarneming van het ontvangkantoor der belasting op de gouden en zilveren werken te Arnhem tevens opgedragen aan den heer mr. *H. A. Toewater*, ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen, aldaar.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 15*den Februarij* 1853.

Aan de bij ons ontvangen Javasche couranten tot den 29sten December 1852, ontleenen wij de volgende berigten:

Bij resolutie van den 11den December 1852, heeft de Gouverneur-Generaal goedgevonden:

Ten vervolge op de besluiten van 13 Januarij 1852 n°. 2 (*Staatsblad* n°. 4a), van 25 Maart 1852 n°. 3 (*Staatsblad* n°. 26) en van 11 September 1852 n°. 2 (*Staatsblad* n°. 62), te bepalen, dat aan den directeur der middelen en domeinen zal zijn overgelaten:

a. de benoeming van alle ambtenaren tot zijn departement behoorende, die eene bezoldiging trekken van minder dan f 150 (*een honderd vijftig gulden*) 's maands;

b. het aanwijzen der standplaatsen van die ambtenaren;

met dien verstande, dat van deze benoemingen en verplaatsingen maandelijks eene opgave aan het Gouvernement zal worden ingediend, ten einde, na verworvene goedkeuring, in het officiele nieuwsblad te worden opgenomen.

Nog had de Gouverneur-Generaal bij resolutie van 24 December 1852, n°. 5, goedgevonden te verklaren, dat de overlegging van het bewijs, dat afgelegd is het examen, gevorderd tot uitoefening van de functien van notaris, luidens de resolutie van 7 Maart 1822, n°. 8 (*Staatsblad* n°. 11), in den regel verbonden aan de betrekking van secretaris eener residentie, bij het bezit overigens van de daartoe vereischt wordende geschiktheid, eene aanbeveling zal zijn voor die ambtenaren, welke voor de betrekking van secretaris wenschen in aanmerking te komen.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 9 December 1852, n°. 1, is de regent van Demak (Samarang,) radhen adhipati Ario Tjondro Negoro, verheven tot pangeran; met vergunning om zich voortaan te noemen en te schrijven Pangeran Ario Tjondro Negoro.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, van den 15den December 1852 n°. 1, is, krachtens de door Zijne Majesteit den Koning verleende magtiging, aan het lid in den raad van Nederlandsche Indie, C. S. W. grave van Hogendorp, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit 's lands dienst, onder dankbetuiging, namens Zijne Majesteit, voor de door hem aan den Staat bewezene diensten, en met toekenning van pensioen.

(*Javasche Courant van den 1sten December.*)

De Gouverneur-Generaal had voorts de volgende beschikkingen genomen:

bij het civiel departement:

ontslagen, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, F. Colin, opziener der 4de klasse bij de indigo-cultuur;

benoemd, op zijn verzoek, tot 1sten substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, mr. G. C. P. Poelman, thans griffier bij de regtbank van omgang in de 1ste afdeeling op Java;

op zijn verzoek, tot griffier bij de regtbank van omgang in de 1ste afdeeling op Java, mr. F. B. van Leeuwen, thans 1ste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia;

magtiging verleend: tot uitreiking aan den apotheker L. Kollmann, onlangs uit Nederland aangekomen, van eene acte van toelating als particulier apotheker te Macassar;

bij het militair departement:

overgeplaatst, bij de infanterie, bij het 12de bataillon, de luitenant-kolonel J. A. Veenhuijzen, van het 9de bataillon;

bij het 9de bataillon, de majoor C. Stroo, van het 8ste bataillon;

(*Javasche Courant van den 4den December.*)

bij het civiel departement:

ontheven, eervol, onder toekenning van een binnenlandsch verlof, P. A. Gijsbers, van de verdere vervulling der betrekking van 1sten commies op het residentiekantoor te Batavia;

benoemd: tot advocaat-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr. F. H. E. Schusler, lid in den raad van justitie te Batavia;

tot adsistent-resident van Tjilatjap, residentie Banjoemaas, H. E. de Vogel, thans controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures;

tot adsistent-resident van Ponorogo (residentie Madioen), N. A. T. Arriens, thans controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures;

tot postcommies, tevens pakhuismeester, te Palembang, T. B. Anthonijsz, gewezen opziener der 1ste klasse bij de thee-cultuur, thans op wachtgeld;

bij de algemeene rekenkamer: tot 2de commiesen, J. J. H. Woesthoff en G. Hoeven, thans 3de commiesen bij die kamer;

tot 3de commiesen, E. J. H. Jeekel en R. W. G. J. van Waardenburg, thans klerken bij die kamer;

bij het militair departement:

verleend: twee jaren verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den kapitein der genie E. A. Haitink;

een jaar verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den kapitein der artillerie A. Netscher;

(*Javasche courant van den 8sten December.*)

bij het militair departement:

bij de infanterie, bevorderd: tot kolonel, kommandant der 3de militaire afdeeling op Java, de luitenant-kolonel J. B. J. Sutherland, kommandant dier afdeeling;

tot luitenant-kolonel bij het 6de bataillon, de majoor J. H. Logeman, van het 10de bataillon;

tot majoors: bij het 7de bataillon, de kapitein D. L. de Brabant, van het 10de bataillon;

bij het 8ste bataillon, de kapitein G. H. Trompheller, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos;

bij het 10de bataillon, de kapitein P. J. Nack, van het 3de bataillon;

tot kapiteins: bij het 2de bataillon, de 1ste luitenant A. J. Kamphuis, van het 1ste bataillon;

bij het 3de bataillon, de 1ste luitenants G. Willemsen, van het 2de bataillon, en T. J. Belle, van het 6de bataillon;

bij het 4de bataillon, de 1ste luitenant J. Ratelband, van het 1ste bataillon;

bij het 5de bataillon, de 1ste luitenants A. C. N. A. Gollard, van het bataillon, W. Makkink, van het 2de bataillon, en J. H. Haan, van het 7de bataillon:

bij het 6de bataillon, de 1ste luitenant A. J. Gelderland, van het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling;

bij het 7de bataillon, de 1ste luitenants B. de Vries, van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra, en F. M. Barberino, van het 13de bataillon,

bij het 8ste bataillon, de 1ste luitenants P. G. A. Anemaet, van het 4de bataillon, en C. M. H. Kroezen, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos;

bij het 10de bataillon, de 1ste luitenants F. G. Beckman, van het bataillon, en A. P. van der Schoor, van het 8ste bataillon;

bij het 13de bataillon, de 1ste luitenant W. H. Asmus, van het 12de bataillon:

tot 1ste luitenants: bij het 1ste bataillon, de 2de luitenants G. J. C. A. Cochius, van het garnizoens-bataillon op Banka, en G. J. Muller, van het garnizoens-bataillon op Celebes;

bij het 2de bataillon, de 2de luitenants J. F. Backerus, van het 1ste bataillon, H. W. Koops en P. A. Muller, beiden van het garnizoens-bataillon in de Molukkos;

bij het 4de bataillon, de 2de luitenant D. M. J. Moltzer, van het garnizoens-bataillon op Celebes;

bij het 5de bataillon, de 2de luitenant W. F. J. Gosenson, van het 7de bataillon;

bij het 6de bataillon, de 2de luitenants W. D. Bode, van het 3de bataillon, K. J. B. Eichelberg, van het 2de bataillon, en F. C. Schenk van Schmittbourg, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling;

bij het 7de bataillon, de 2de luitenants F. J. Reckers, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos, en A. Struiken, van het 13de bataillon;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant J. Heckler, van het garnizoens-bataillon op Celebes;

bij het 12de bataillon, de 2de luitenant A. A. G. Frappier, van het garnizoens-bataillon op Celebes;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling, de 2de luitenants J. H. H. A. Racke, van het bataillon, en L. Ullmann, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling;

bij het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra, de 2de luitenant W. E. F. van Heemskerk, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de 2de luitenant S. J. Delfos den Doren, van het bataillon;

tot 2de luitenants:

bij het 1ste bataillon, de sergeant F. H. F. G. Demmeni, van het 8ste bataillon, en de fourier D. der Kinderen, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling;

bij het 2de bataillon, de sergeant E. G. Weijland, van het 11de bataillon;

bij het 4de bataillon, de sergeant E. A. Grevecœur, van het 11de bataillon;

bij het 8ste bataillon, de sergeanten: P. H. van der Meijden, van het 1ste bataillon, W. Voerman, van het 10de bataillon, en de fourier J. W. Filet, van het 6de bataillon.

bij het 9de bataillon, de sergeant F. A. A. J. Valkenhoff, van het 6de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling, de sergeant-majoor A. van de Ree, van het 2de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de sergeant-majoors: L. de Paauw, van het 5de bataillon, B. M. H. Thörig, van het 8ste bataillon, C. W. J. Cartall, van het 7de bataillon, T. P. R. Lega, van het 12de bataillon, en S. J. Boers, van het 2de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de sergeant-majoor J. G. A. van Leeuwen en de sergeant P. A. Toorop, beiden van het 5de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra, de sergeant P. P. J. Eijpen, van het 10de bataillon;

overgeplaatst, bij het 11de bataillon, de luitenant-kolonel A. Bernhardt, van het 6de bataillon;

bij het 3de bataillon, de luitenant-kolonel J. J. Croes, van het 11de bataillon;

bij de militaire administratie, bevorderd: tot onder-intendant der tweede klasse, de adjunct-intendant H. Vemer;

tot betaalmeester der tweede klasse, de adspirant-betaalmeester C. F. Rövekamp;

benoemd: tot adspirant-betaalmeester, de adjudant-onderofficier G. P. J. Oekerse, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java;

(*Javasche Courant van den* 11*den December.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot secretaris der residentie Bantam, tevens vendumeester aldaar, D. E. Kellens, 1ste commies ten burele van den directeur-generaal van financien;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de 2de luitenant der infanterie E. F. E. Brusse;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, tot herstel van gezondheid, aan den kapitein der infanterie J. A. B. J. Latour;

(*Javasche courant van den* 15*den December.*)

bij het civiel departement:

ontslagen op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de adsistent-resident van Salatiga H. W. van Woelderen;

bevorderd tot controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de controleur der 3de klasse jhr. M. Rendorp;

benoemd tot lid in de wees- en boedelkamer te Ternate, J. A. Jungmichel;

bij het militair departement:

ontslagen op zijn verzoek, eervol uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie A. S. Hempenius;

verleend een tweejarig verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den kapitein der infanterie W. A. Zelle;

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn overgeplaatst, bij de infanterie, bij het 3de bataillon, de kapitein G. F. Giltay, van het 4de bataillon;

bij het 6de bataillon, de kapitein J. H. Nieuland, van het 8ste bataillon;

bij het 10de bataillon, de kapitein T. J. Vlasblom, van het 4de bataillon, en de 1ste luitenant P. J. C. van Hoeij Schilthouwer, van het 13de bataillon;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant U. G. le Clercq, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java;

bij het 12de bataillon, de kapitein J. W. C. van Langen, van het 5de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling (Tjiringin), de 1ste luitenant L. C. C. van Oijen, van het 11de bataillon;

bij de militaire administratie, als adjunct-intendanten, de betaalmeesters der 2de klasse J. C. van Oosterom en L. J. Prins;

als adspirant-intendanten, de adspirant-betaalmeesters J. E. Schippers en C. F. Hesseling;

zijn geplaatst: bij het 4de bataillon, de kapitein H. P. van den Ende en de 2de luitenant W. N. Verlegh, onlangs uit Nederland aangekomen;

bij het 7de bataillon, de 2de luitenant J. C. Hamel, onlangs uit Nederland aangekomen;

(*Javasche Courant van den* 18*den December.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de opziener der 1ste klasse bij de indigo-cultuur C. H. Knaap;

benoemd, tot adsistent-resident voor de comptabiliteit, tevens superintendent van het vendu-departement te Samarang, J. C. Weeraat, thans secretaris bij de wees- en boedelkamer te Samarang;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Banjoemaas jhr. mr. D. C. A. van Hogendorp;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures bij het kader der landelijke inkomsten en cultures zijn overgeplaatst, uit de residentie Madioen, naar de residentie Preanger-regentschappen, de controleur der 2de klasse J. J. W. Boers;

naar de residentie Samarang, de controleur der 3de klasse L. K. J. Geij van Pittius;

naar de residentie Madioen, de controleurs der 3de klasse P. M. van Laren van Samarang, en J. Zwager van Patjitan;

naar de afdeeling Patjitan, de controleur der 3de klasse C. de Roon Zwaan, van Krawang;

naar de afdeeling Krawang, de controleur der 3de klasse J. A. Hoorn uit de Preanger-regentschappen;

bij het personeel der indigo-cultuur, op zijn verzoek, eervol uit zijne betrekking is ontslagen, de opziener der 4de klasse G. W. Lucardie;

uit zijne betrekking is ontslagen de opziener der 4de klasse F. Colin;

bij de Braziliaansche koffijbereiding in de Preanger-regentschappen is benoemd tot opziener, J. Lunenburg;

bij het militair departement:

bij de militaire geneeskundige dienst bevorderd: tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de klasse, F. W. Reif, E. F. M. Helmkampf en W. Hubers van Assenraad;

geplaatst, bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der 2de klasse A. H. Thepass, thans te Batavia;

overgeplaatst, bij het groot militair hospitaal te Samarang, de apotheker der 2de klasse J. P. Rouveroij van Nieuwaal, thans te Batavia;

bij het garnizoen te Klatten, de officier van gezondheid der 3de klasse H. G. A. Jahn, thans te Willem I;

bij de geneeskundige dienst ter Westkust van Sumatra, de officier van gezondheid der 3de klasse E. W. A. Ludeking, thans te Batavia;

(*Javasche Courant van den* 22*sten December.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de 2de tolk bij het bureau van inlandsche zaken te Macassar P. Jacobs;

bevorderd, tot controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de controleur der 3de klasse G. van Beest Holle;

bij het militair departement:

ontslagen: op zijn verzoek, eervol uit Zijner Majesteits militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie J. Robert;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, buiten bezwaar van den lande, aan den kapitein der infanterie W. J. Heisterkamp;

ontslagen, op zijn verzoek, wegens vertrek, eervol, de 2de luitenant à la suite bij de Batavische schutterij A. C. E. van Sorgen;

(*Javasche Courant van den* 25*sten December.*)

benoemd: tot stads-vroedmeesteres te Samarang, D. Boode, geboren Valck, benoemd vroedmeesteres voor de Indische dienst;

tot boekhouder bij het collegie van boedelmeesteren te Batavia, G. D. Domingus, thans commies bij hetzelve;

definitief, tot havenmeester te Makasser, de op zijn verzoek uit het vaste corps zee-officieren eervol ontslagen luitenant ter zee der 2de klasse, D. A. J. B. de Graaf, thans met de waarneming dier betrekking belast;

een tweejarig verlof naar Nederland verleend, wegens ziekte, aan J. L. E. Schepern, adminsitateur der tinmijnen te Pankalpinang (Banka);

aan J. H. L. Kalenkamp Lemmers, controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en cultures;

bij het militair departement:

bij het regement Oost-Indische cavalerie, bevorderd: tot ridmeester, de 1ste luitenant L. A. Abbink;

tot 1sten luitenant de 2de luitenant H. van Barneveld;

benoemd, tot 2den luitenant-adjudant, de 2de luitenant J. A. Kruseman;

(*Javasche Courant van den* 29*sten December.*)

bij het civiel departement:

eervol uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de eervol ontslagen klerk op het residentie-kantoor te Ternate, H. F. van der Burgh.

benoemd: tot lid in den raad van justitie te Batavia, mr. J. C. F. baron van Heerdt, thans lid in den raad van justitie te Samarang;

tot lid van het Protestansch wees- en armhuis-bestuur te Samarang, de heer N. D. van Slijpen, agent van de factorij der Nederlandsche Handel-maatschappij aldaar.

Voorts behelzen de Javasche couranten de volgende berigten:

BATAVIA, 30 *November.*

— Gedurende de maand October 1852 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen . . . . . . f 719,492:10^{5}

De opbrengst over de tien eerste maanden van het jaar bedraagt . . . . f 6,281,651:101^{5}

Hieronder zijn echter begrepen:
aan regten op gouvernements-producten f 1,049,859:88^{5}
aan terugbetaalde regten 61,268:115

f 1,111,128:78^{5}

Zuivere opbrengst . . f 5,170,523:23

Over de tien eerste maanden van 1852 is meer ontvangen dan over die maanden in 1850 . . . . . . 1,013,936.87
en minder dan in 1851 . . . . 239,050:99^{5}

— Men schrijft van Tjiandjoer den 26sten November:

Sedert eenige dagen zijn in deze regentschappen buitengewoon zware regens gevallen, ten gevolge waarvan de rivieren overstroomd en vele bruggen vernield zijn, als: aan den weg naar Tjikao drie, over de rivier Tjirandjie eene, over Tjimara-Ewa twee, en over de Tjitamiang drie bruggen.

Men heeft zich terstond onledig gehouden met het herstellen dier communicatie.

Men meldt van Benkoelen, dat zich aldaar en in de ommelanden enkele gevalle van cholera, in eenen ligten graad, onder de inlandsche bevolking hebben voorgedaan.

De adsistent-resident heeft dadelijk, in overleg met den plaatselijken geneesheer, de noodige voorbehoedmaatregelen genomen.

Volgens geloofwaardige berigten, sleepte die ziekte in de Corintjilanden zeer vele menschen ten grave. Van daar heeft zij de rigting genomen naar de naburige afdeeling Mocco-Mocco, alwaar van 29 October tot en met 5 November ll. 24 personen zijn bezweken.

BATAVIA, 3 *December.*

De op den 27sten November jl. in veiling gebragte 40,000 stuks Mexicaansche dollars, hebben gezamenlijk eene som van f 108,058 40/120 of gemiddeld 32 47/120 duiten per stuk opgebragt.

— Volgens berigten van Samarang, is in de afdeeling Kendal de ketela (twcede gewas) buitengewoon goed geslaagd, zoodat de geheele

oogst daarvan op 300,000 pikoelans geschat wordt, waarvan dagelijks ruim 2000 pikoelans naar Pekalongan, Demak, Grobogan, Koedoes en Japara worden uitgevoerd.

In de afdeelingen Demak en Grobogan, waar de ketela door stortregens en insekten groote schade geleden had, is dezelve dien ten gevolge thans voor 20 duiten per pikoelan verkrijgbaar; terwijl de prijs vroeger 70 duiten en meer bedroeg.

— Den 12den September jl. is op Ternate aangekomen Timothy Paige, gezagvoerder van de Amerikaansche bark *Urieka*, die verklaarde dat zijn onderhebbend vaartuig, liggende te Maba, op de kust van Almaheira, wegens zware lekkagie de reis niet kon voortzetten, en den resident verzocht eene commissie te benoemen, ten einde dit te constateren.

Het onderzoek dier commissie, de afkeuring van het vaartuig ten gevolge gehad hebbende, is hetzelve op verzoek van den gezagvoerder, met magtiging van den resident, publiek voor f 2000 verkocht.

De gezagvoerder zoude met zijne equipagie, passagiers en goederen, met het schip de *Vriendschap*, gezagvoerder Tavenier, naar Macassar vertrekken.

BATAVIA, 7 *December*.

Toen de Gouverneur-Generaal op deszelfs terugreis van Pekalongan, in de maand October jl. zich te Cheribon ophield, werd Zijne Excellentie door den controleur der landelijke inkomsten en cultures der 1ste klasse J. A. Caspersz. ter hand gesteld eene teekening van een stoomtoestel eener suikerfabriek, geheel en al zonder leiding of voorlichting vervaardigd door eenen jeugdigen bediende van dien controleur, genaamd Mas Salim, uit de residentie Madioen geboortig.

Getroffen door de naauwkeurigheid dier teekening, beval Zijne Excellentie dat onderzocht zou worden, op welke wijs Mas Salim het best in de gelegenheid zou kunnen worden gesteld om zich verder in het plannen teekenen te bekwamen, waarom de door hem vervaardigde teekening werd gezonden aan den directeur van den artillerie-constructiewinkel te Soerabaija.

Deze hoofdofficier erkende mede den uitmuntenden aanleg van Mas Salim; het is naar aanleiding van zijne voorstellen, dat deze jongeling aan het genoemde etablissement zal worden geplaatst, voorloopig als leerling-werkman, waartoe hij zich bereid heeft verklaard.

— Wij zijn in de gelegenheid gesteld het volgende mede te deelen omtrent de pepercultuur in de afdeeling Benkoelen, onder ultimo September 1852 waren aldaar aanwezig:

	1,571,894 jonge ranken.
	2,437,052 vruchtdragende ranken.
of in het geheel	4,008,946 ranken.

Tot het einde van de maand September, waren aan het gouvernement afgeleverd 1145 pikols witte en 1128 pikols zwarte peper; terwijl uit den oogst van 1852 nog vermoedelijk te verkrijgen zijn: 330 pikols witte en 4967 pikols zwarte peper.

Over het algemeen is de staat der peper-aanplantingen redelijk goed te noemen.

— In December 1848 is in Berou (Borneo's zuid- en oosterafdeeling) een Christen van Manila, met name Perfecto Nepomuceno, uit de slavernij verlost.

Na eenigen tijd, uit dankbaarheid, den civilen gezaghebber van Koete en de oostkust van Borneo, op diens togten te zijn gevolgd, heeft hij onlangs, te Batavia aanwezig zijnde, zijn verlangen geopenbaard om naar zijn vaderland terug te keeren.

Van gouvernementswege is hem daartoe de noodige hulp verleend, door verstrekking van vrij transport tot Singapore en van reisgeld.

— Volgens de laatste berigten was de rust in het gouvernement der Molukken ongestoord.

Er liep op Ternate een los gerucht, dat wederom op de Papoesche eilanden, een inlander zich als profeet had opgeworpen; bij den Sultan van Tidore was daarvan echter niets bekend.

De gezondheidstoestand op Amboina was vrij gunstig; op Boeroe heerschten koortsen, waartegen, door den op Zr. Ms. brik *de Haai* dienstdoenden geneeskundige, geneesmiddelen zijn toegediend.

Ook op Banda hadden koortsen geheerscht; maar zij waren, toen geneeskundige hulp van Amboina werd aangebragt, reeds geweken.

De vooruitzigten van den nageloogst waren vrij gunstig; dezelve werd alleen voor de afdeeling Saparoea en Haroekoe, op 300,000 Amsterdamsche ponden geschat.

BATAVIA, 17 *December*.

Nopens de verrigtingen van Zijner Majesteits oorlogschepen in deze gewesten, zijn wij in staat gesteld weder een ander mede te deelen.

De korvet *van Speijk*, kapitein-ter-zee P. Sauvage, vertrok den 10den November naar Sumatras Westkust in station, en heeft in last om op de reis Benkoelen en het eiland Engano aan te doen tot het verrigten der diensten, welke daar mogten worden vereischt.

In het station der Molukken bezocht de brik *de Haai*, kapitein-luitenant-ter-zee J. F. C. von Römer, Kayelie op Boero, bij welke gelegenheid overtogt is verleend aan den militairen kommandant der Molukken, en den predikant Kam, voor ambtsbezigheden. Na den terugkeer te Amboina begeeft de brik zich naar Saparoea, Amehaij, de Oostkust van Ceram en Banda; ook de schoenerbrik *Sylph*, luitenant-ter-zee 1ste klasse J. van der Straaten, is in October naar Boero verzeild. De kusten van dat eiland worden, uitzondering van die waar Kayelie ligt, zelden bezocht, en, naar men zegt, dienen de westelijken soms tot pleisterplaats van terugkeerende zeeroovers van Magindano.

Het oorlogsvaartuig van gelijk charter, *Padang*, onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse H. A. Meijer, zette zijne hydrographische werkzaamheden in de Java-zee voort en ankerde den 29sten November ter reede van Batavia.

Als stationnair ter Westkust van Borneo, tijdelijk vervangen door de schoener *Aruba*, luitenant-ter-zee 1ste klasse ridder W. J. C. Huijssen van Kattendijke, verliet de schoenerbrik *de Lancier* den 2den November Pontianak, kwam den 10den alhier aan, en is den 30sten, na de oogmerken der reis te hebben nagekomen, naar haren post teruggekeerd, met opdragt om zoo de gesteldheid van het weder en de zee het gedoogen, de eilanden aan den zuid-westhoek van Borneo aan te doen en te onderzoeken.

De schoenerbrik *Dolfijn* en het stoomschip *Suriname*, bevelhebbers de luitenants-ter-zee 1ste klasse A. A. M. de Geep en H. P. Arkenbout, Schokker, behoorende tot de scheepsmagt in de wateren van Celebes, maakten gezamenlijk eenen togt naar Saleijer en omliggende vaarwaters ter opsporing van zeeroovers, welke zich op die hoogte zouden hebben vertoond, doch niet gevonden werden, en waarvoor, volgens alle inlichtingen, visschers-vaartuigen moeten zijn gehouden.

De *Dolfijn* heeft zich vervolgens van Macassar naar Sumbawa begeven, alwaar het état-major eene minzame bijeenkomst had met den Sultan, die onder anderen verklaarde het Gouvernement zeer erkentelijk te zijn voor het herhaalde kruisen van oorlogschepen, vooral stoomers, in die streken, waardoor de kustbewoners in gerustheid verkeerden en in lang niets van zeeroovers vernamen.

Na Bima aangedaan, aldaar eenige militaire personen en goederen alsmede geld ontscheept, en even als te Sumbawa gunstige berigten over de gesteldheid van zaken ingewonnen te hebben, kruiste de schoenerbrik verder langs de eilanden tot beoosten Flores, stak over naar Tana-Djampea, onderzocht daar de als rooversverblijfplaats vroeger bekende Kambaragghei-baai, en keerde na eene afwezigheid van zes en twintig dagen ter hoofdplaats van het station terug.

Van Banjoewangie uit is door de schoenerbrik *Banda*, luitenant-ter-zee 1ste klasse G. Geisen, een kruistogt gemaakt naar Sumanap, tusschen de eilanden beoosten Madura en verder naar Balie en Lombok; ook in dat gedeelte van den Archipel heerschte overal rust en had men niets van zeeroovers vernomen, gelijk dan ook geen enkel verdacht vaartuig is ontmoet.

Bestemd om, zoolang de schoenerbrik *Banka* post houdt bij Larentoeka, het station van Timor waar te nemen, vertrok de *Ambon*, schoenerbrik, gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse J. H. K. van Hasselt, den 18den September van Soerabaija en ankerde den 5den October voor Larentoeka, ontscheepte de medegebragte mondbehoeften voor de bezetting en vervolgde na eenige dagen toevens de reis naar Koepang, alwaar de diensten in het station dadelijk aanvingen met het doen eener reis naar Atapoepoe, waar alles in rust verkeerde en de *Ambon* tevens 32 Rottinezen in garnizoen bragt.

De tegenwoordigheid der *Banka* voor Larentoeka werkte zeer mede om de bevolking vertrouwen en ontzag in te boezemen; in het begin van November was de bouw der versterking al tamelijk gevorderd, hadden de troepen hunne woningen reeds betrokken en was het den civilen en militairen gezaghebber gelukt, eenige kleine oorlogen tusschen de inlanders te doen ophouden.

Gedurende den tijd dat het weder het voltooijen der opname van de noordelijke vaarwaters ter Westkust van Sumatra niet toelaat, maakte de schoener *Argo*, bevelhebber de luitenant-ter-zee 1ste klasse G. J. J. Mossel, eenen togt van Padang naar Aijer-Bangies, de baai van Tappanoelie, Baros, Singkel en Nias.

Het stoomschip *Ardjoeno*, kapitein-luitenant-ter-zee A. J. Voet, is bestemd om na aankomst uit Nederland van de *Gedeh* van gelijke grootte, naar het vaderland terug te keeren; de daartoe vereischte voorbereidingen vangen weldra te dezer reede aan.

Ook het stoomschip *Phoenix*, over hetwelk de luitenant-ter-zee 1ste klasse N. A. van Es het bevel voert, zal weldra tot hetzelfde doel Indie verlaten. Het vertrok den 6den November van Batavia naar Soerabaija, stelde den koers tusschen de Boompjes-eilanden, om die te onderzoeken, deed de Carimon-Java groep aan, maakte kort geleden eenen kruistogt van Soerabaija naar de eilanden oostwaarts, en wordt in December van de tehuisreis gereed gemaakt.

Hoofdzakelijk ten einde aldaar de ruimen op te halen en het benedenschip schoon te maken, stevende het stoomschip *Merapi*, bevelhebber de kapitein-luitenant H. J. van Maldeghem, den 10den daaraanvolgende naar Soerabaija. Behalve het aandoen van Cheribon en Bawean, wordt de reis dienstbaar gemaakt tot onderzoek naar zeeroovers, bepaaldelijk door het stoomen tusschen de eilanden Raas, Sapoedie, Gilian enz. beoosten Madura.

Het stoomschip *Etna*, luitenant-ter-zee 1ste klasse H. D. Kramp, verliet Soerabaija den 12den November met bestemming naar den archipel van Timor, werwaarts het officieren en manschappen voor de aldaar aanwezige oorlogs-vaartuigen, voorts militairen, bannelingen en behoeften voor Koepang en Lewaijang, medevoert.

Terugkeerende zal die bodem Kalatoea onderzoeken, kruisen voor den zuidelijken ingang van straat Boeton, Macassar aandoen en naar deze hoofdplaats opkomen. Op dezen nuttigen kruistogt worden tevens nog eenige officieren en een aantal manschappen afgehaald die tot terugkeer naar Nederland aan de beurt liggen.

De *Hekla*, gekommandeerd door den luitenant-ter-zee 1ste klasse P. van Woelderen, verliet deze reede tot het doen van eenen togt naar de Lampongsbaai, ten einde aldaar de vlag te toonen en zoo noodig diensten te verrigten. Met gelijk oogmerk bezoekt dat schip Billiton en begeeft zich wijders naar Muntok om eenige zware rondhouten, aldaar voor de marine aangekocht, tot een vlot vereenigd naar Onrust te slepen.

Voor de schepen ter Oostkust van Sumatra aanwezig, zijn levensmiddelen medegezonden en worden tevens die manschappen verwisseld, wier dienstijd verstreken is.

De *Borneo*, luitenant-ter-zee 1ste klasse J. A. H. Schreuder, stoomde den 2den November over Muntok naar Palembang, en voerde derwaarts terug de getuigen welke in de zaak der Amerikaansche schoener *the Flirt* door de justitie zijn gehoord.

Dit schip zal eenigen tijd in de wateren van Palembang dienst doen.

Den 28sten November vertrok naar Banjermassing het stoomschip *Samaranj*, bevelhebber de luitenant-ter-zee 1ste klasse J. J. Wichers, met eene commissie in het belang der justitie.

Ten slotte is nog te melden, dat het advies-stoomvaartuig *Tjipannas* gereed is om weder in de vaart te worden gebragt, en dat het door de verbeteringen aan de werktuigen en den stoomketel, op eenen proeftogt de snelheid van 9 mijl per wacht bereikte.

— De op den 4den December jl. in veiling gebragt 40,000 stuks Mexicaansche dollars, hebben gezamenlijk eene som van f 108,158$^{40}/_{120}$ of gemiddeld 3241$^{9}/_{40}$ duiten per stuk opgebragt; en de op den 11den December jl. in veiling gebragte 40,000 stuks gezamenlijk eene som van f 108,091 of gemiddeld 3241$^{1}/_{4}$ duiten per stuk.

— Dezer dagen is ook door het gouvernement erkend de te Buitenzorg gevestigde afdeeling der in Nederland werkende maatschappij „*Tot Nut van 't Algemeen*", aan welker bestuur is te kennen gegeven: dat die afdeeling door hetzelve zal worden beschermd, voor zoover hare handelingen niet strijden met de wet en de staatkundige belangen dezer bezittingen, en dat het gouvernement volgaarne die medewerking zal verleenen welke bestaanbaar zal worden bevonden.

— Door buitengewoon zware regens is de hoofdnegorij Tjiringin (residentie Bantam), op den 26sten November en den 6den December onder water gezet, en zijn door de daardoor veroorzaakte banjers ver-

scheidene bruggen vernield, waaronder twee kapitale houten bruggen ter hoofdplaats, drie over de Laboan en twee over de Tjirita-rivier; terwijl aan den dam van Bodjong-tanan veel schade is toegebragt, en een tachtigtal nieuw gebouwde sawas geheel zijn vernield.

— Men meldt uit Magelang, dat de hevige regens, die in het begin dezer maand in de residentie Kadoe zijn gevallen, de bergstroomen zóó geweldig hebben doen zwellen, dat de passagie van daar naar Djokdjokarta reeds twee malen is gestremd geweest.

— Volgens berigten van Sumanap, waren aldaar den 26sten November jl. en vorige dagen zware regens gevallen; vergezeld van hevige onweders en windvlagen.

Het zout van den tweeden aanmaak, dat nog op de pannen lag, is daardoor verloren gegaan.

— Uit de residentie Palembang zijn berigten ontvangen, loopende tot den 2den December.

Naar de Moelak Oeloe was eene kleine expeditie gezonden, ten einde de bevolking van eenige weinige doessoens, die bleven weigeren de landrenten te betalan of in onderwerping te komen, tot rede te brengen.

Hierin is men na geringen tegenstand geslaagd; spoedig na de terugkomst der expeditie kwamen de hoofden bij den civilen gezaghebber te Lahat hunne onderwerping betuigen, zoodat thans ook in de geheele Moelak Oeloe de rust hersteld is.

Met uitzondering van de Makkakan, waar nog eenig wantrouwen bij de inlandsche hoofden scheen te bestaan, waren de berigten uit alle oorden der residentie zeer geruststellend.

De bevolking begint zich weder meer op den landbouw en handel toe te leggen; betrekkelijk groote hoeveelheden producten (rijst, katoen, bindrotting, dammer enz.) werden dagelijks ter hoofdplaats aangebragt, en de aanzienlijke afbetalingen van landrenten getuigden dat de welvaart en de goede gezindheid der bevolking meer en meer toenamen.

— Te Kema, residentie Menado, is aangekomen het Engelsche schip *British Sovereign*, aan boord hebbende 325 Chinezen, en van Amoy naar de Engelsche West-Indische kolonien bestemd.

Door het overlijden van den kapitein, twee stuurlieden en eenige matrozen was de equipagie tot tien koppen verminderd, die, de reis niet verder kunnende voortzetten, gedwongen werden ter verkrijging van provisien en van water, Kema aan te doen en aldaar op eene completering der equipagie te wachten.

De talrijke zieken onder de Chinezen waren op magtiging van den resident aan wal gebragt, en werden in loodsen verpleegd.

Nadere berigten hieromtrent worden te gemoet gezien.

BATAVIA, 21 *December*.

De inwoners van Batavia werden in den nacht van den 20sten op den 21sten December, kwartier voor één ure, met schrik gewekt door eene zwaar dreunende en trillende beweging van den grond, van het ZO. naar het ZW., voorafgegaan door een onderaardsch gedruisch als van een rollenden wagen. De schokken, die vrij hevig waren, hebben eenige minuten aangehouden. Van onderscheiden woonhuizen zijn de muren gescheurd. Van andere belangrijke schade is tot nu toe niets vernomen. In het huis van den schout-bij-nacht was alles zóódanig in beweging, dat op de eerste verdieping de deuren en ramen opensprongen; drie scheuren in de muren ontstonden en stukken steen van de kroonlijst naar beneden zijn gevallen; terwijl de pendules in het benedenhuis stil bleven staan; de lampen eene halve el over en weder slingerden en de spiegels en schilderijen scheef langs de muren bleven hangen.

— In den nacht van den 20sten op den 21sten December, omstreeks kwartier vóór 1 ure, werd te Buitenzorg even als te Batavia, eene hevige aardbeving gevoeld, die nagenoeg anderhalve minuut duurde; dezelve nam eene rigting van het zuiden naar het noorden, en was van eene trillende beweging, gepaard met hevige schokken.

Aan het hôtel van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal en het residentiehuis zijn belangrijke scheuren ontstaan, en ook andere gebouwen zijn min of meer beschadigd.

— Van Bezoekie, 12 December, wordt het volgende gemeld: Op den middag van den 4den dezer is de bliksem in de beide cochenilletuinen geslagen; terwijl door hevige windvlagen en zwaren regen de daken van 5000 bevolkte nopalplanten weggerukt zijn, waardoor de insecten aanmerkelijk beschadigd zijn geworden, hetgeen niet anders dan eene nadeelige uitwerking op het cochenille-product kan te weeg brengen.

BATAVIA, 24 *December*.

Ook op het instituut te Herwijnen hebben zich in den nacht van den 20sten op den 21sten December, ten $12^{3}/_{4}$ ure, hevige schokken van aardbeving, die elkander onmiddellijk opvolgden, doen gevoelen. De schudding der gebouwen heeft in de rigting van het ZZW. naar het NNO. plaats gehad, de schade aan dezelven is zeer gering, waarschijnlijk omdat alles uit hout opgetimmerd is. Daarentegen is in de dispens en goedang nog al een en ander breekbare waar gebroken. Van de personen heeft niemand eenig letsel hoegenaamd bekomen.

— Ook te Tagal heeft zich eene afdeeling der in Nederland werkende maatschappij: tot Nut van 't Algemeen gevestigd.

BATAVIA, 28 *December*.

Gedurende de maand November 1852 is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen . . . . . . f 744,847:735

De opbrengst over de elf eerste maanden van het jaar bedraagt . . . . f 7,026,499:55

Hieronder zijn echter begrepen:

Aan regten op gouvernements-producten . . . . f 1,246.197:1085

Aan terugbetaalde regten 68,807: 55

1,310,005:385

Zuivere opbrengst . . f 5,716,494:165

Over de elf eerste maanden van 1852 is *meer* ontvangen dan over die maanden in 1850 . . . . f 1,074,519:09

en *minder* dan in 1851 . . . . 198,563:405

— In de residentie Bantam is op den 22sten December door bandjirs andermaal schade veroorzaakt, namelijk in de districten Onder-Andur en Tjiroeas, in de afdeeling Serang, welke districten aan den grooten weg naar Batavia, aan den westelijken oever van de rivier Tjioedjoeng gelegen zijn. Op verscheidene plaatsen zijn de dijken langs die rivier doorgebroken en het nabijgelegen land gedurende een paar dagen onder water geloopen. Zoowel de groote weg als eenige naburige kampongs hebben hierdoor aanmerkelijke schade geleden, welke echter, daar het water spoedig weder afgeloopen is, gemakkelijk te herstellen zal zijn. Het grootste nadeel is de verwoesting van 2400 bouws pas gezaaide padielanden.

— De op den 24sten December te Batavia in veiling gebragte 40,000 stuks Mexikaansche dollars hebben gezamenlijk opgebragt eene som van f 107,100, of gemiddeld $321^{1}/_{3}$ duit per stuk.

— De schokken van aardbeving welke te Batavia in den nacht van den 20sten December ontwaard zijn, hebben zich, zoo als wel te vermoeden was, ook in onderscheidene binnenlandsche residentien doen gevoelen.

— De gedeeltelijke mislukking van den padieoogst van dit jaar in de residentie Tagal, deed vreezen voor gebrek aan voedsel voor den inlander. Daarop heeft het bestuur maatregelen genomen om den aanplant van tweede gewassen allerwege te bevorderen. Deze zijn naar wensch geslaagd, en dien ten gevolge de prijzen der levensmiddelen aldaar thans zeer laag. Bij den planter koopt men eene mansdragt (ongeveer 60 katties), ketella voor 45 tot 50 duiten; 100 stuks djagongs voor 35 duiten. Op de bazars en langs de wegen is de genoemde hoeveelheid dezer artikelen, reeds gekookt zijnde, voor 55 tot 60 en voor 50 tot 55 duiten verkrijgbaar.

De prijs van f $4^{16}/_{120}$ per pikol, waarvoor de rijst ter hoofdplaats verkocht wordt, is, wanneer men het reeds gevorderde jaargetijde in aanmerking neemt, ook niet hoog te noemen, en is in de dessas nog lager.

De regenten waren dan ook eenparig van gevoelen, dat de voedingsmiddelen ruimschoots zouden toereiken, tot dat de nieuwe oogst zal zijn binnengehaald.

Van dezelfde residentie wordt ook berigt, dat ten gevolge van zware afwatering der rivier Laijangan, op den 1sten December, de dam te Kesessie, tot het Pamalangsche gedeelte behoorende, ter breedte van 8 roeden en ter diepte van 7 voeten, is weggeslagen, waardoor onderscheidene met steenen gevulde krandjangs vernield en weggestroomd zijn; terwijl aan de monding van de waterleiding, het aandeel in het onderhoud van dit waterwerk van Pekalongan uitmakende, insgelijks ter breedte van 4 roeden is doorgebroken, waardoor thans het water niet meer in de leiding, doch weder geheel in de rivier wegstroomt.

Zoodra de stand van het water zulks toelaat, zullen die gebreken worden hersteld.

Een bijvoegsel tot de Javasche courant van den 1sten December behelst den volgenden staat van den stand van het rijstgewas onder ultimo October 1852.

RESIDENTIEN EN AFDEELINGEN.	Gemiddelde prijs per pikol ordinaire soort rijst, in October.		Voor den handel zijn gedurende het loopende jaar opgegeven, als;	
	1851.	1852.	Uitvoer.	Invoer.
			PIKOLS.	
Bantam	f 3. 60	[illegible]	67,409	3205
Batavia	4. 60	4. 70	[illegible]	556,820
Buitenzorg	4.100	4. 60		
Krawang	4. 50	4. 20		
Preanger-regentschappen	2. 90	2. 90		
Cheribon	3. 20	3. 45	276,917	4260
Tagal	3. 16	4. 10	31,377	3074
Pekalongan	3. 90	4		79,242
Samarang	3. 45	3. 90	43,058	18689
Japara	3. 89	3. 91	6582	1599
Rembang	3. 15	3. 73	24,355	1642
Soerabaija	3. 66	2.111	194,530	22,075
Pasoeroean	4. 70	4	2122	12,818
Bezoekie	4. 60	3. 87	4498	908
Kedirie	2. 60	2. 70	3700	
Madioen	3. 20	2. 50	12,580	8374
Soeracarta	3. 70	4. 18		
Djocjocarta	3. 85	5		
Patjitan	4. 30	3. 60	56	2799
Kadoe	4. 60	3. 60		
Bagelen	4. 05	3.112		
Banjoemaas	2.110	2. 60	810	40
Banjoewangie	4. 10	2. 60	4054	3062

Staat van het gewas, zoo als het zich over het algemeen laat aanzien, of hoe hetzelve is afgeloopen met betrekking tot een gunstigen of ongunstigen oogst.

Bamtam. De afgeloopen oogst was over het algemeen gunstig.

Batavia. Veldmuizen hebben veel schade toegebragt aan de laatst geplante sawa-velden.

Buitenzorg. Men is allerwege op de hooggelegen landerijen bezig met het planten.

Krawang. De oogst was met uitzondering der noordelijk gelegen districten vrij gunstig.

Preanger-regentschappen. De afgeloopen oogst was bijzonder gunstig.

Cheribon. De afgeloopen oogst was algemeen gunstig; voor den oogst van 1853 is men begonnen te zaaijen en de velden te bewerken.

Tagal. Men is reeds begonnen de bibiet uit te werpen.

Pekalongan. De afgeloopen oogst was zeer ongunstig.

Samarang. De oogst is vrij gunstig afgeloopen, echter hebben de tweede gewassen veel geleden.

Japara. De afgeloopen oogst was middelmatig. De rupsen en ratten brengen veel nadeel toe aan de tweede gewassen.

Rembang. De afgeloopen oogst was redelijk gunstig.

Soerabaija. De oogst is over het algemeen gunstig afgeloopen, met uitzondering van het district Goenoeng-Gending.

Pasoeroean. De afgeloopen oogst was over het algemeen gunstig.

Bezoekie. De afgeloopen oogst was over het algemeen gunstig.

Kedirie. De afgeloopen oogst was vrij gunstig.

Madioen. Over het algemeen was de oogst gunstig.

Patjitan. De oogst was over het algemeen middelmatig.
Kadoe. Goed.
Bagelen. De afgeloopen oogst was vrij gunstig.
Banjoemaas. De afgeloopen oogst was zeer gustig.
Banjoewangie. De oogst was vrij gunstig.

In de Javasche Courant van den 22sten December vindt men de volgende aantooning van den stand der agio op de drie hoofdplaatsen van Java op 1°. December 1852, te

		BATAVIA.	SAMARANG.	SOERABAIJA.
Gouden munt tegen	Zilveren munt	v 5 pct.	v 4 pct.	v 11½ pct.
	Recepissen . .	w 10 »	w 10 »	w 12 »
	Koperen munt	w 10 »	w 11 »	w 15 »
Zilveren munt tegen	Gouden munt.	w 6 »	w 5 »	w 10 »
	Recepissen . .	w 15 »	w 20 »	w 21½ »
	Koperen munt	w 15 »	w 21 »	w 23 »
Recepissen tegen . .	Gouden munt	v 11 »	v 10 »	v 15½ »
	Zilveren munt	v 16 »	v 20 »	v 25 »
	Koperen munt	v 5/12 »	pari.	w 1 »
Koperen munt tegen	Gouden munt.	v 11 »	v 15 »	v 16 »
	Zilveren munt	v 16 »	v 23 »	v 25½ »
	Recepissen . .	v 5/12 »	pari.	v 1½ »

w winst. — *v* verlies.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft hare werkzaamheden heden hervat.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren de navolgende:

1°. wets-ontwerpen tot naturalisatie van H. A. E. Kerstiens, G. J. Klijse, P. E. Thüre of Thuere, J. Realt of Reijalt, A. F. A. Bücker, G. A. T. Vogel, H. C. F. Kampschmid en A. A. Berckemeijer;

wets-ontwerpen tot naturalisatie van C. A. Uhlenbeck, O. A. Uhlenbeck, P. F. Uhlenbeck, T. J. Niedfeld, B. Sievers, J. H. van Engelen, J. Cahn of Cahen, J. Hartman, A. Meuskens en F. M. Junghuhn;

een wets-ontwerp tot het verleenen van pensioenen aan werklieden en bedienden op daggeld werkende bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt;

een wets-ontwerp houdende wijzigingen in enkele bepalingen der algemeene wet van 1822, nopens de heffing der regten van in-, uit- en doorvoer;

een wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur;

2°. missives van de Eerste Kamer, houdende berigt van de goedkeuring der aan haar door de Tweede Kamer laatstelijk toegezonden wets-ontwerpen;

2°. missives van den Staatsraad directeur van het kabinet des Konings, betrekkelijk de bekrachtiging van Z. M. den Koning van de laatstelijk door de beide Kamers aangenomen wets-ontwerpen;

3°. afschrift van de overeenkomst tusschen Nederland en Beijeren omtrent de wederkeerige uitlevering van boosdoeners; en

van de overeenkomst tusschen Nederland en Bremen aangegaan tot regeling van het postwezen;

4°. het algemeen verslag der muntwerkzaamheden over 1852;

5°. de opgemaakte en door de Algemeene Rekenkamer afgesloten staatsrekening over 1850;

6°. eene aanbevelingslijst van den Hoogen Raad van zes candidaten, waarop bij de opmaking der nominatie ter vervulling der opengevallen plaatsen in dat collegie, ten gevolge van het overlijden den HH. mrs. van Welderen Rengers en Vaillant zou kunnen worden acht geslagen. Op die lijst zijn geplaatst de HH. mrs. H. H. Geradts, vice-president van het provinciaal geregtshof van Limburg: J. S. Vernède, advocaat-fiscaal vóór 's Konings zee- en landmagt; H. Provó Kluit, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; J. D. W. Pape, officier van justitie bij de arrondissements-regtbankt te 's Bosch; B. G. Snethlage, raadsheer in het hof van Gelderland en D. J. Bijleveld, president der arrondissements-regtbank te 's Gravenhage;

De heer Martini van Geffen, kantonregter te Boxtel, heeft zich bij verzoekschrift tot de Kamer gewend om bij het opmaken der nomiaatie in aanmerking te komen.

7°. Statistieke opgaven van den buitenlandschen handel.

De Kamer heeft bepaald dat de beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende het bouwen en planten binnen zekeren afstand van vestingen, waaromtrent het eindverslag in de zitting van den 13den December van het vorige jaar was uitgebragt, en die over het wets-ontwerp tot regeling van het West-Indisch muntwezen, waaromtrent heden het eindverslag is ingekomen, zullen plaats hebben op Vrijdag den 18den Februarij aanstaande, aan te vangen des voormiddags ten elf ure. De Kamer is daarop overgegaan tot het trekken der afdeelingen en heeft benoemd:

tot hare voorzitters, de heeren de Fremery, Gevers van Endegeest, van Goltstein, van Eck en van Hoëvell;

tot hare ondervoorzitters, de heeren Engelen, van Hall, Groen van Prinsterer, Meeussen en Dommer van Poldersveld;

en tot leden der Commissie voor de verzoekschriften de heeren, van Wintershoven, van Nierop, Jongstra, ten Cate en Leemans.

De Minister van Finantien in ervaring gekomen zijnde dat er wel eens pakketten met gedrukte stukken, bestemd voor Nederlandsch Indie, op de post worden bezorgd, die te groot van omvang zijn om in de kisten, dienende tot overbrenging der brievenmalen van de Indische landpost te kunnen worden gesloten, — heeft, bij resolutie van den 11den Februarij jl. n°. 116, de directeuren der postkantoren aangeschreven, om voortaan geene pakketten van dien aard ter verzending aan te nemen, waarvan de lengte meer dan 44, de breedte meer dan 22, of de hoogte meer dan 19 Nederlandsche duimen bedraagt, en tevens de belanghebbenden wier pakketten deze maat te boven gaan, uit te noodigen dezelve in twee of meerdere pakken te splitsen.

Gisteren is alhier in hoogen ouderdom overleden de Minister van Staat F. W. F. T. baron van Pallandt van Keppel, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur der Duitsche orde.

— De gemeenteraad van Arnhem heeft den 14den dezer met eenparige stemmen een plan goedgekeurd tot uitbreiding dier stad waaraan zich sedert geruimen tijd de behoefte had doen gevoelen. Omtrent de bijzonderheden van het goedgekeurde plan deelt de *Arnhemsche courant* het volgende mede:

De Roermonds- en Buchees-grachten zullen gedempt worden. — De hooge en lage kade, zoo als die sinds eenige jaren bij de Rhijnbrug bestaat en thans bij de St. Eusebiuspoort gelegd wordt, zal geheel doorloopen langs het zoogenaamde Nieuwe Werk. De wal van de Rhijnpoort naar de St. Eusebiuspoort zal grootendeels geslecht worden; daarop zullen huizen worden gebouwd met het uitzigt naar den Rhijn, tusschen welke huizen coupures blijven, waardoor men uit de Bakkerstraat, Kleinen Oord en Kortestraat in de nieuwe straat of singel zal komen. Hierdoor ontstaat een geheel nieuwe weg van de Rhijn-barrière tot aan den grooten weg naar Pruissen, dien men insgelijks zal verbeteren, terwijl de vischmarkt wordt verplaatst. Twee ijzeren bruggen over de Lauriersgracht zullen toegang verleenen van het Binnen- naar het Buiten-singel, dat insgelijks bebouwd zal worden. Eene te graven gracht door het Arnhemsche Broek zal aldaar de stad afsluiten en tot achter het Spijker doorloopen. De zoogenaamde Mestvaalten worden opgeruimd en eene straat aldaar aangelegd, alsmede eene door de Smoppotsteeg en Spijkerlaan, terwijl er van het stations-gebouw van den spoorweg langs de geprojecteerde lijn van dien weg tot aan den Velper-straatweg, insgelijks eene nieuwe straat wordt aangelegd.

— Door den stedelijken raad te Dordrecht is in zijne laatste bijeenkomst besloten tot de oprigting daar ter stede van een gymnasium, ter voorbereiding van jongelingen zoo voor de hoogescholen en academien te Delft en Breda, als voor andere maatschappelijke betrekkingen. Bij het tevens goedgekeurde reglement voor die instelling zijn onder de vakken van onderwijs, buiten de oude en meest gebruikelijke nieuwere talen, de wiskundige wetenschappen, de geschiedenis en aardrijkskunde, ook opgenomen de Noordsche en Italiaansche talen, de beginselen der staatshuishoudkunde, natuurkunde, scheikunde, het regtlijnig teekenen en de handels-wetenschappen.

Volgens een verslag van Z. M. consul te ZURICH, is de handel, gedurende 1852, in dat gedeelte van Zwitserland zeer levendig geweest. Tegenover de gewaagde speculatien van 1851, kunnen thans worden geplaatst wel gevestigde ondernemingen, die haar oorsprong bijna alleen te danken hebben aan den drang der omstandigheden en den toestand der handels-artikelen. De algemeene welvaart, de overvloed van kapitalen en de rust op het staatkundig gebied hebben er toe bijgedragen om de nijverheid van Zwitserland, in verhouding tot hare uitgebreidheid, te ontwikkelen.

Men kan veilig aannemen, dat het jaar 1852, wat de productie betreft van katoenen en zijden stoffen en andere fabricaten van het Duitsche gedeelte van Zwitserland, eene gunstige uitkomst tegenover 1851 oplevert.

De groote toevoeren van goud die sedert 1849 plaats vonden, hebben veel bijgedragen om de Zwitsersche nijverheid op te beuren; en de overgroote productie van goud, voornamelijk in Amerika, zal een grooten invloed op de nijverheid uitoefenen, daar Zwitserland geen gering aandeel heeft in de verzendingen van waren, die uit Europa naar Amerika gedaan worden.

Rhijnhoogte te Keulen den 13den Februarij 8 voet (7 voet 10duim Rhijnl.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Omtrent het in ons nommer van den 14den dezer vermelde geschrift behelst het Fransche regeringsblad thans het volgende artikel: » De partijen zien dat Frankrijk en Europa aan hare handen ontkomen zijn, maar zij kunnen zich aan dat gezigt niet gewennen. De vrede der wereld valt haar zwaar. Niets meer durvende hopen van de publieke opinie, die zich eene korte wijle liet misleiden, vestigen zij al hare hoop op den terugkeer der wanorde. Om nieuwe wanorde te stichten, versmaden zij geen enkel middel: ginds zijn het bloeddorstige uittartingen, waarvan zij zich bedienen; hier namelooze lasteringen en geschriften die, onder voorwendsel van de edelaardige neigingen des lands op te wekken, alleen strekken om ze op een dwaalspoor te brengen en alzoo wantrouwen en spanning gaande te houden.

» Dit is het doel van een nieuw vlugschrift, getiteld *Lettres Franques*, en uitgegeven door eenen schrijver van de legitimisten-partij, hetwelk de aandacht der regering evenmin als die van het publiek zoude waardig zijn, ware het niet te vreezen dat het stilzwijgen misduid zoude worden.

» De schrijver rigt zonder schroom het woord tot den Keizer der Franschen; met een ongelooffelijk groot zelfvertrouwen doet hij uitspraak over de gewigtigste diplomatieke vraagstukken en over het lot van Europa.

» Eerst neemt hij het gedenkwaardige gezegde des Keizers te Bordeaux: » het keizerrijk is de vrede", tot zinspreuk voor zijn geschrift, en vervolgens doet hij niets dan Frankrijk tot oorlog aandrijven door te wijzen op de bestaande verdragen als redenen van volksminoegdheid, en door pogingen om onze oude veeten tegen Engeland weder aan te wakkeren.

» De toeleg dergenen die zulke geschriften in de pen geven, is niet moeijelijk te vatten. Men dacht des Keizers regering in de noodzakelijkheid te brengen om van twee ongelegenheden eene te kiezen, om of het volksgevoel te kwetsen door het bestrijden dier geschriften, of door haar stilzwijgen aan dezelve zekere goedkeuring te geven, die voor Europa eene voortdurende oorzaak van ongerustheid en wantrouwen zoude zijn. Het valt de overwonnen partijen zoo zwaar te zien dat de algemeene welvaart en vrede hersteld zijn zonder haar toedoen en in weerwil van haar!

» De valstrik is niet fijn genoeg aangelegd om het land of de regering te kunnen vangen. Even als Frankrijk, wil de Keizer den vrede, een vruchtbaren, eervollen vrede, den eenigen die de natie voegt; en het is voorzeker niet bij de oude partijen dat de erfgenaam van Napoleon den Groote raad zal gaan vragen op het punt van eer en nationale waardigheid.

» Het is uiterst bevreemdend dat dergelijke aanhitsingen van de zijde der legitimisten komen. Gelooven zij dan, die schrijvers, dat Frankrijk

de pas geschreven bladen zijner historie heeft vergeten, en weten zij niet hoe gemakkelijk men daarin zekere voor hen verpletterende feiten zoude kunnen aanwijzen? Doch het gouvernement neemt 's lands belang en roem te zeer ter harte, en wenscht te zeer onze oude verdeeldheden te doen ophouden, om zich te laten brengen tot wederkeerige aantijgingen, hoe wel verdiend ook, die droevige herinneringen zouden verlevendigen."

ITALIE.

In het Sardinische regeringsblad van den 10den dezer leest men de volgende mededeeling: »Daar de regering tijdig kennis had ontvangen van de door Mazzini en zijne medestanders uitgevaardigde oproeping tot opstand, heeft zij de noodige bevelen gegeven voor de inhechtenisneming van al wie trachten mogt zich uit het koningrijk naar de aangrenzende landen te begeven, met plan om deel te nemen aan de door die oproeping te weeg gebragte onlusten; verder heeft zij, na gedaan onderzoek, heden besloten tot de onverwijlde uitzetting van het kleine aantal uitgewekenen die van de hun verleende gastvrijheid misbruik gemaakt hebben. Tevens heeft zij bevolen alle uitgewekenen zonder onderscheid, die zich in onze grensprovincien ophouden, van daar te verwijderen naar binnen 's lands, uitgezonderd die in de dienst des gouvernements aangesteld zijn."

SPANJE.

Te Madrid was den 10den dezer de uitslag bekend van al de verkiezingen in het land, op 34 na; volgens de berekening van een ministerieel blad, waren 244 naar den wensch des gouvernements en slechts 59 in den zin der oppositie uitgevallen. In de provincien is hier en daar gedurende de beide voor de verkiezingen bestemde dagen de orde meer of min ernstig gestoord.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie Gelderland.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 25sten Februarij 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Arnhem, worden Aanbesteed:

Het Bouwen van een Grenskantoor op de Pruissische grenzen te Beek.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele Inschrijving, volgens Art. 17 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Conrad, en den Ingenieur Waldorp, te Arnhem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden dat, bij het vernieuwen der twee kapen op *Terschelling*, de Noorder-Kaap 198 ellen in het Zuid-Oosten is verplaatst, op een Duin 4 ellen hooger dan dat waarop de oude Kaap gestaan heeft, en de Zuider-Kaap slechts 11 ellen oostelijker is verplaatst volgens miswijzend kompas.

De tegenwoordige stand dier Kapen brengt overigens in de landverkenning door zeevarenden weinige verandering te weeg.

's Gravenhage, den 18den Januarij 1853.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

* * De Gedeputeerde Staten van Friesland,

Gelet hebbende op artikel 8 van het plan der Negotiatie van drie maal honderd duizend gulden tot bestrijding van een gedeelte der kosten over den aanleg van den Straatweg van Leeuwarden tot aan de Grensscheiding met de Provincie Groningen, goedgekeurd bij Zijner Majesteits besluit van den 16den Maart 1829, n°. 4, en willende vaststellen den dag waarop wegens gemelde Negotiatie zal plaats hebben de drie en twintigste Uitloting ter aflossing in 1853 van een kapitaal van achttien duizend gulden,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, zoo als geschiedt bij deze, dat de Uitloting voor de bedoelde aflossing zal plaats hebben in eene opene Vergadering van Gedeputeerde Staten, die gehouden zal worden op Donderdag den 17den Maart 1853, des middags twaalf ure.

En zal deze Resolutie in de *Nederlandsche Staats-*, *de Haarlemmer-*, *Leeuwarder-* en *Provinciale Friesche Couranten* worden geplaatst, om daaraan de vereischte bekendheid te geven.

Leeuwarden, den 10den Februarij 1853.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIS, *Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

* * De Directie maakt bekend, dat de Voorjaars Koffij-veilingen, der Maatschappij van 1853 zullen gehouden worden op de Plaatsen en Dagen en bestaan uit de hoeveelheden hieronder vermeld:

te Amsterdam op Maandag den 14den Maart 1853:

159,163 Balen Java-Koffij liggende te Amsterdam;
17,937 » » » » Schiedam;
11,344 » » » » Dordrecht;

te Rotterdam op Donderdag den 17den Maart 1853:

152,057 Balen Java Koffij, liggende te Rotterdam.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór hare gewone Najaars-Veilingen van 1853, geene andere Koffij dan de bovengemelde Partijen aan de Markt zal brengen.

De Monsters zullen op Donderdag den 17den Februarij aanstaande verkrijgbaar zijn, en de Notitien met de Veilcondition in tijds worden uitgegeven.

Amsterdam, 31 Januarij 1853.

DE MONCHY, *Pres.*
DE CLERCQ, *Sec.*

AKEN-MAASTRICHTSCHE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

* * Overeenkomstig art. 9 der Statuten, wordt het volgende besluit der Gemeenschappelijke Directie, dd. 2 Februarij jl., openlijk bekend gemaakt:

» De Directie der Aken-Maastrichtsche Spoorweg-Maatschappij,

» Overwegende dat de vijfde en zesde stortingen, overeenkomstig de » voorschriften der Statuten, onder dagteekening van den 21sten Julij » 1851 en 29sten Junij 1852 uitgeschreven, op de volgende aandeelen » niet bewerkstelligd zijn na de vernieuwde openbare oproeping, gedaan » den 1sten September 1851 en 4den Augustus 1852:

van n°.	tot en met n°.
7633	7757
7783	7882
7908	7932
7938	7957
7983	8032

» Gelet op art. 9 der Statuten,

» Besluit:

» De tot heden op de aangehaalde nommers gestorte termijnen worden » voor vervallen, en de door die stortingen, als ook door de oorspronkelijke Inschrijving aan den deelhebber verleende aanspraak op de » ontvangst van aandeelen voor vernietigd verklaard."

Maastricht, den 5den Februarij 1853.

De Directie der Aken-Maastrichtsche Spoorweg-Maatschappij,
W. CLERMONT, *Vr.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

* * De Bekende en Onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van Mejufvrouw *Anna Elisabeth Gleijn*, in leven zonder beroep, gewoond hebbende te Huizen en aldaar op den 17den October 1852 overleden, worden bij deze Opgeroepen om op Zaturdag den 5den Maart 1853, des middags ten 12 ure, te verschijnen ten Kantore van den Notaris *C. P. de Roeper*, te Naarden, ten einde aldaar door de beneficiaire Erfgenamen te hooren afleggen Rekening en Verantwoording van het Beheer in genoemde Nalatenschap; zullende, bijaldien geen verzet plaats heeft, onverwijld tot de uitbetaling worden overgegaan, voor zoo verre het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn.

NB. Deze Advertentie wordt herplaatst omdat bij de vorige plaatsing eene fout in den datum van Oproeping was ingeslopen.

OPROEPING VAN ERFGENAMEN.

De onderstaande Executeuren in den Boedel van den Heer *Pieter de Blieck*, Zoon van *Jan* en *Isabella Verdurmen*, in leven Burgemeester der Gemeente Boschkappelle, Kanton Hulst, Provincie Zeeland, Koningrijk der Nederlanden, en aldaar overleden den 8sten Augustus 1851, roepen bij deze nogmaals op alle zoodanige personen, welke mogten vermeenen eenig regt of belang te hebben op de voorschrevene Nalatenschap en bij des overledenen testamentaire beschikking daartoe bepaaldelijk aangewezen, als:

A. de naastbestaanden van Vaderszijde, zijnde de Kinderen of de verdere afstammelingen:

1. van zijn oom *Anthonius de Blieck*, in huwelijk geweest met *Angelina Burm*;
2. van zijne moei *Cornelia de Blieck*, in huwelijk geweest, eerst met *Francies Bruggeman* en daarna met *Andries Janssens*;
3. van zijne moei *Apolonia de Blieck*, in huwelijk geweest met *Emmanuel Voet*;
4. van zijne moei *Petronella de Blieck*, in huwelijk geweest met *Aarnout van der Gucht*.

B. de naastbestaanden van Moederszijde, zijnde de kinderen of de verdere afstammelingen:

1. van zijne moei *Cornelia Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Dignus Volkrijk*;
2. van zijn oom *Judocus Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Apolonia Lemsen*;
3. van zijn oom *Johannes Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Anna Catharina Wouters*;
4. van zijne moei *Elisabeth Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Adriaan van Laar*;
5. van zijn oom *Pieter Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Apolonia Schoenmakers*;
6. van zijn oom *Jacobus Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Pieternella Lemsen*;
7. van zijn oom *Cornelis Verdurmen*, in huwelijk geweest met *Apolonia Heijdens*;
8. van zijne moei *Catharina Verdurmen*, in huwelijk geweest eerst met *Andries Buijsrogge* en daarna met *Jan Wartel*,

om zich binnen twee maanden, na de eerste oproeping, voorzien van de noodige bewijzen, bij de Executeuren aan te melden, ten einde van hun regt te doen blijken, terwijl zij, bij gebreke van dien, en volgens des overledenen uitdrukkelijken uitersten wil, van alle erfregt zullen uitgesloten zijn; van deze aanmelding kunnen zich onthouden de personen die zich reeds hebben aangegeven en als Erfgenamen erkend zijn.

Hulst, den 1sten Februarij 1853.

P. PIERSSENS.
J. VERDURMEN.
F. VAN DER WIELEN.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.